

1. Algemeen

PFZW wil haar deelnemers een goed pensioen bieden en bijdragen aan een duurzamere wereld. Rekening houden met duurzaamheid vormt dan ook een integraal onderdeel van ons beleggingsbeleid. Wij beleggen het pensioenvermogen echter niet zelf. Dit laten wij doen door vermogensbeheerders. In onderstaande paragrafen lichten wij nader toe hoe wij partijen die voor ons beleggen vragen om duurzaamheidsaspecten mee te nemen in de manier waarop zij voor ons beleggen.

2. Ons beleid voor de integratie van duurzaamheidsrisico's (art. 3 SFDR)

Rekening houden met duurzaamheidsrisico's

Allereerst wordt bij het beleggen rekening gehouden met duurzaamheidsrisico's. Dat zijn gebeurtenissen en omstandigheden op ecologisch, sociaal of governance gebied, die een wezenlijk negatief effect kunnen hebben op de waarde van een belegging. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan klimaatverandering, onenigheid over mensenrechten of tekort aan grondstoffen.

Zulke risico's kunnen de waarde van beleggingen negatief beïnvloeden. Deze invloed is vooral merkbaar op de lange termijn.

PFZW laat duurzaamheidsrisico's meenemen in de beleggingsbeslissingen. We verwachten daarmee het rendement-risicoprofiel van de beleggingen te kunnen verbeteren. Dus: we beogen een lager risico te realiseren door duurzaamheidsrisico's mee te laten nemen in beleggingsbeslissingen.

Minder risico door te kiezen voor een Verantwoorde Basis

Hoe laten we zulke duurzaamheidsrisico's dan precies meewegen? Eén van de manieren waarop we dit laten doen is door te kiezen voor een 'Verantwoorde Basis' als ondergrens voor de beleggingen. Met de Verantwoorde Basis beleggen we steeds minder in bedrijven en investeringen die niet aan onze minimum duurzaamheidsnormen voldoen, en steeds meer in bedrijven en investeringen die hier wel aan voldoen. Wij zijn ervan overtuigd dat beleggingen die binnen onze normen van de 'Verantwoorde Basis' vallen een lagere blootstelling aan duurzaamheidsrisico's hebben.

De minimale duurzaamheidsnormen die worden toegepast hebben te maken met zowel het product dat ondernemingen maken, als het gedrag van ondernemingen en overheden waarin we beleggen. Voor het opstellen van onze duurzaamheidsnormen nemen we de [Sustainable Development Goals \(SDG's\)](#) van de Verenigde Naties in beschouwing. De SDG's vormen dus de basis voor wat wij zien als een 'Duurzame Wereld'.

Wat houden onze minimale duurzaamheidsnormen precies in? Voor producten gaat het om producten waar we niet in *mogen* beleggen (zoals clustermunities) en producten waarin we niet *willen* beleggen. Er zijn namelijk producten waarin we niet willen beleggen, omdat we die producten zelf onvoldoende bij de sector zorg en welzijn vinden passen. Sinds een aantal jaren beleggen we bijvoorbeeld niet meer in tabak en controversiële wapens. En in het kader van ons Beleggingsbeleid 2025 hebben we besloten om ook te stoppen met beleggen in kolen en teerzand. De komende jaren zullen we ook andere producten opnieuw bekijken die schadelijk zijn voor mens en milieu en waarvoor een minder schadelijk alternatief voorhanden is. Meer informatie over onze Verantwoorde Basis is [hier](#) te vinden.

Extra aandacht voor klimaatrisico's

Rekening houden met duurzaamheidsrisico's doen we niet uitsluitend door middel van onze Verantwoorde Basis. Naast de Verantwoorde Basis, besteden we namelijk nog extra aandacht aan klimaatrisico's. PFZW heeft het doel dat klimaatrisico's in 2025 bij alle beleggingsbeslissingen worden meegenomen. Het kan overigens voorkomen dat klimaatrisico's niet relevant zijn voor delen van de portefeuille of er geen mogelijkheden zijn om ze te mee te wegen of te beperken. In deze gevallen wordt onderbouwd waarom dit het geval is.

3. Hoe gaan we om met negatieve effecten op duurzaamheid van beleggingen? (Art. 4 SFDR)

Negatieve gevolgen van beleggingen

Een goed pensioen is volgens PFZW meer waard in een leefbare wereld. Daarom hebben we bij het beleggen duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Binnen het Beleggingsbeleid 2025 willen we de negatieve impact van onze beleggingen verkleinen. Beleggingen kunnen namelijk negatieve gevolgen hebben voor mens en milieu. Zo kan een belegging bijdragen aan de uitstoot van CO₂, of aan ontbossing. Zulke negatieve gevolgen willen we zo veel mogelijk voorkomen. Daarom laten we onze vermogensbeheerders bij het beleggen rekening houden met duurzaamheidsfactoren. Onder duurzaamheidsfactoren verstaan wij factoren als het milieu, sociale en werkgelegenheidszaken, mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Onderzoek naar beleggingen

Allereerst verrichten de partijen die voor ons beleggen onderzoek (*due diligence*) naar (potentiële) beleggingen, zodat eventuele negatieve effecten van een belegging op de duurzaamheid in kaart worden gebracht. Dit wordt gedaan aan de hand van de [OESO-standaarden](#) (genoemd in het [IMVB-convenant](#)) en de principes van de [UN Global Compact](#). Hierbij wordt gekeken naar:

- De waarschijnlijkheid en ernst van de negatieve impact;
- De omvang van de onderneming in de portefeuille;
- De mate waarin de onderneming een bijdrage levert aan de aandachtsgebieden en 'duurzame wereld' doelstellingen van de klanten.

Hierbij wordt data van meerdere bronnen gebruikt: niet-gouvernementele organisaties (NGO's), gespecialiseerde dataleveranciers, media en de ondernemingen zelf. De partijen die voor ons beleggen, zoals PGGM Vermogensbeheer (PVBV), doen vervolgens aanvullend onderzoek.

Voor de beoordeling van de ernst van de negatieve impact van ondernemingen op mens en milieu is samen met Sustainability een screeningsmethode ontwikkeld. Deze is gebaseerd op de [OESO-richtlijnen voor institutionele beleggers](#). Ondernemingen krijgen hierbij een score op basis van incidenten binnen de eigen productielocaties en incidenten in de toeleveringsketen. Deze screening wordt op dit moment alleen toegepast bij het beleggen in aandelen. Onze ambitie is om deze eind 2021 ook toe te laten passen op de beursgenoteerde aandelen- en obligatieportefeuille.

De belangrijkste negatieve effecten

Aangezien voor PFZW in veel verschillende beleggingscategorieën wordt belegd, zouden onze beleggingen allerlei soorten ongunstige effecten kunnen hebben. Van de mogelijk ongunstige effecten ziet PFZW klimaatverandering als het belangrijkste negatieve effect van haar beleggingen op duurzaamheid.

Maatregelen om negatieve duurzaamheidseffecten tegen te gaan

Wanneer een belegging tot negatieve duurzaamheidseffecten leidt, kunnen wij verschillende maatregelen nemen. Zo kan worden overgegaan tot uitsluiting. Dan beleggen we niet meer in het bedrijf of de investering die de negatieve effecten veroorzaakt. Ook kunnen we proberen om het bedrijf te overtuigen om te verduurzamen.

In de volgende paragrafen volgt een uitgebreidere omschrijving van deze maatregelen. Een overzicht van de maatregelen die in het afgelopen jaar zijn genomen kunt u [hier](#) vinden.

Uitsluiten

Sommige beleggingen sluiten we uit. Dat betekent dat de partijen die voor ons beleggen niet investeren in deze beleggingen. We willen dat alle voor ons beheerde beleggingen aan onze minimale duurzaamheidsnormen voldoen. Deze duurzaamheidsnormen hebben zowel te maken met de producten die ondernemingen maken (zo wordt niet belegd in tabak, controversiële wapens, kolen of teerzand), als op het gedrag van ondernemingen en overheden (zo wordt niet belegd in staatsobligaties van landen die op sanctielijsten staan). Bij het opstellen van de minimale duurzaamheidsnormen nemen we alle [Sustainable Development Goals \(SDG's\)](#) in beschouwing.

Actief aandeelhouderschap

Verder wordt als actief aandeelhouder opgetreden wanneer we merken dat er bij onze beleggingen sprake is van incidenten die niet passen bij onze minimale duurzaamheidsnormen. De partijen die voor ons beleggen gaan dan in gesprek met de bedrijven, en vragen hen om de negatieve gevolgen van hun bedrijfsactiviteiten op samenleving en/of milieu zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Indien nodig vragen we ook om herstel en/of schadevergoeding voor de partijen die last hebben gehad van de negatieve duurzaamheidseffecten.

De partijen die voor ons beleggen gaan niet alleen in gesprek met bedrijven. Zij proberen ook door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen of het voeren van rechtszaken om bedrijven te laten verduurzamen of eventuele schade te herstellen. Onze invloed als aandeelhouder wordt dus steeds gebruikt om een goed rendement en duurzaamheid samen te laten gaan.

CO2-reductiestrategie

Tot slot voeren we een specifieke reductiestrategie om de CO2-voetafdruk van onze beleggingen te verkleinen. Bij deze strategie beleggen we minder in CO2-intensieve bedrijven, en meer in bedrijven die een relatief lage CO2-uitstoot kennen. De portefeuillebeheerders van de semi-passief beheerde aandelenportefeuilles volgen voor een belangrijk deel de benchmarks. Bij sommige portefeuilles werken we daarnaast met CO2-budgetten. Dat betekent dat we een maximum stellen aan de CO2-voetafdruk van de portefeuille. Dat CO2-budget maken we steeds kleiner (strenger dus), zodat de CO2-voetafdruk van de portefeuille ook steeds kleiner moet worden.

We willen uiteindelijk aansluiten bij de richtlijnen in de zogenaamde [Climate Transition Benchmark](#) op dit punt. Onze doelstelling is daarom: “30% minder CO2-uitstoot in aandelen tussen 2020 en 2025”.

Samenwerking en internationale normen

Om de inspanningen op het gebied van duurzaamheid zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten, heeft PFZW zich, rechtstreeks of via PGGM Vermogensbeheer, aangesloten bij

verschillende (internationale) gedragscodes en breed gedragen normen, zoals United Nations Principles for Responsible Investing ([UNPRI](#)), Eumedion, het klimaatakkoord en het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen-convenant ([IMVB](#)). Bij onze opstelling als actief aandeelhouder werken we ook samen met andere grote beleggers die ook graag willen bijdragen aan verduurzaming.

Meer informatie

Meer informatie over de wijze waarop wij omgaan met de negatieve effecten van onze beleggingen op duurzaamheidsfactoren kunt u [hier](#) lezen.

4. Hoe houden we rekening met duurzaamheidsrisico's in ons beloningsbeleid? (art. 5 SFDR)

Personen die werkzaam zijn voor PFZW worden beloond conform de CAO van PGGM en het daarop gebaseerde beloningsbeleid.

Eén van de uitgangspunten van dit beleid is dat het niet moet leiden tot kortetermijngedrag of risicovol gedrag. Zoals hierboven aangegeven bij de toelichting over het beleid voor de integratie van duurzaamheidsrisico's, is PFZW ervan overtuigd dat duurzaamheidsrisico's van invloed zijn op het risicoprofiel van beleggingen. Het beloningsbeleid mag dus ook niet leiden tot het veronachtzamen van duurzaamheidsfactoren en de risico's die zulke factoren kunnen vormen voor de waarde van beleggingen.

Om hiervoor te zorgen zijn verschillende maatregelen getroffen.

Ten eerste wordt ieder jaar een risicoanalyse uitgevoerd op het beloningsbeleid. In deze risicoanalyse wordt onder meer aandacht besteed aan 'perverse prikkels'. Dat zijn prikkels die medewerkers kunnen stimuleren om ongewenst gedrag te vertonen. Denk aan:

- Activiteiten die puur gericht zijn op kortetermijnresultaten;
- Aangaan van ongewenste risico's, inclusief duurzaamheidsrisico's;
- Handelen in strijd met het belang van de klant of de onderneming.

Ten tweede geldt dat we bij de jaarlijkse beoordeling van medewerkers bekijken of hun prestaties bijdragen aan de doelstellingen en uitgangspunten van PFZW en haar deelnemers. Medewerkers worden dus niet beloond voor het nemen van ongewenste duurzaamheidsrisico's. Sowieso worden er geen variabele beloningen (bonussen) verstrekt.

5. Hoe integreren wij duurzaamheidsrisico's?

(art. 6 SFDR)

Onze vermogensbeheerder, PGGM Vermogensbeheer B.V. (PVBV), integreert - waar relevant - duurzaamheidsrisico's in de fondsen en/of mandaten waarin wij beleggen. Onze vermogensbeheerder voorziet ons van (precontractuele) informatie over de wijze waarop duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingen worden geïntegreerd. Onze deelnemers kunnen op hoofdlijnen deze informatie terugvinden op onze [website](#). Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van onze vermogensbeheerder: <https://www.pggm.nl/onze-diensten/compliance/>.

6. Wat zijn de belangrijkste ongunstige effecten op de duurzaamheid?

(art. 7 SFDR)

Op grond van SFDR moet uiterlijk op 30 december 2022 bij de fondsen en mandaten waarin wij beleggen worden aangegeven welke de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren zijn welke door onze vermogensbeheerder in aanmerking worden genomen. De komende tijd zal onze vermogensbeheerder deze informatie aan haar website toevoegen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van onze vermogensbeheerder: <https://www.pggm.nl/onze-diensten/compliance/>.

7. Wat zijn de ecologische of sociale kenmerken van onze fondsen en/of mandaten?

(art. 8 SFDR)

PFZW wil met de pensioenregeling een bijdrage leveren aan een duurzamere wereld. Dit doen wij op meerdere manieren. Allereerst zorgen we ervoor dat negatieve gevolgen voor mens en milieu bij onze beleggingen zoveel mogelijk worden voorkomen, en sluiten we bepaalde beleggingen uit (zie: "Hoe gaan we om met negatieve effecten van duurzaamheid op beleggen?").

Om onze bijdrage verder te vergroten, ondernemen we een aantal aanvullende acties.

1. Meer kapitaal naar de SDG's

Ten eerste proberen we duurzame ontwikkeling te stimuleren door te beleggen in ondernemingen die bijdragen aan het bereiken van de [Sustainable Development Goals \(SDG's\)](#). We beleggen op dit moment ongeveer 18% in ondernemingen die aantoonbaar [bijdragen](#) aan één of meer SDG's. Het doel voor 2025 is om dit percentage te laten groeien tot 20%.

Om vast te stellen of een onderneming voldoende aantoonbaar bijdraagt aan de SDG's gebruiken we de taxonomie die we samen met APG hebben ontwikkeld, en het Sustainable Development Investments (SDI) Asset Owner Platform.

2. Gemeten SDG-impact verdubbelen

Ten tweede willen we de gemeten impact van onze beleggingen op onze zeven focus SDG's tussen 2020 en 2025 verdubbelen. Onze zeven focus SDG's zijn de volgende:

Alleen door de tastbare impact van de beleggingen te meten kan hard gemaakt worden dat er daadwerkelijk positieve verbeteringen voor mens en milieu worden gegenereerd.

Dit doel proberen we te bereiken door (de combinatie van) drie strategieën:

- (i) door meer te beleggen in de zeven focus SDG's;
- (ii) door meer in gesprek te gaan met de ondernemingen waarin we beleggen, en daardoor meer meetbare impact te genereren;
- (iii) door impactmeting te verdiepen en verbreden naar de zeven focus SDG's.

3. *Verlaging van CO2-voetafdruk*

Tot slot willen we de CO2-voetafdruk van onze beleggingen tussen 2020 en 2025 met 30% verlagen. Deze doelstelling sluit aan bij de richtlijnen in de zogenaamde [Climate Transition Benchmark](#).

Waar de fondsen en/of mandaten waarin wij beleggen ecologische of sociale kenmerken promoten in de zin van de SFDR, beschikken wij over additionele (precontractuele) informatie. Deze informatie staat vermeld op de website van onze vermogensbeheerder: <https://www.pggm.nl/onze-diensten/compliance/>.

8. **Wat zijn duurzame beleggingen?**

(art. 9 SFDR)

Fondsen en/of mandaten die tot doel hebben duurzaam te zijn, worden door SFDR aangemerkt als duurzame beleggingen. Op dit moment beleggen wij (nog) niet in fondsen en/of mandaten die aangemerkt zijn als duurzame belegging in de zin van SFDR.

9. **Meer informatie over de methoden die worden gebruikt?**

(art. 10 SFDR)

PFZW wil met de pensioenregeling een bijdrage leveren aan een duurzamere wereld. Wij stellen daarom minimumeisen aan ondernemingen waaraan we ons pensioenvermogen toevertrouwen. Dit noemen wij onze Verantwoorde basis. Een belangrijk deel van de minimumeisen die we in de Verantwoorde basis stellen, heeft betrekking op het product dat bedrijven maken. Voor een deel gaat het daarbij om wettelijke vereisten zoals het verbod op beleggingen in clustermunie, maar we onderkennen meer productgroepen die we onvoldoende bij ons vinden passen. Sinds een aantal jaren beleggen we bijvoorbeeld niet meer in tabak en controversiële wapens en in het kader van ons Beleggingsbeleid 2025 hebben we besloten om ook afscheid te nemen van onze beleggingen in kolen en teerzand. De komende jaren zullen we ook andere productgroepen opnieuw beschouwen die schadelijk zijn voor mens en milieu en waarvoor een minder schadelijk alternatief voorhanden is (zie ook: "*Hoe gaan we om met negatieve effecten van duurzaamheid op beleggen?*").

Om onze bijdrage verder te vergroten, ondernemen we een aantal aanvullende acties.

1. *Meer kapitaal naar de SDG's*

Ten eerste proberen we duurzame ontwikkeling te stimuleren door te beleggen in ondernemingen die bijdragen aan het bereiken van de [Sustainable Development Goals \(SDG's\)](#). We beleggen op dit moment ongeveer 18% in ondernemingen die aantoonbaar bijdragen aan één of meer SDG's. Het doel voor 2025 is om dit percentage te laten groeien tot 20%.

Om vast te stellen of een onderneming voldoende aantoonbaar bijdraagt aan de SDG's gebruiken we de taxonomie die we samen met APG hebben ontwikkeld, en [het Sustainable Development Investments \(SDI\) Asset Owner Platform](#).

Binnen dit platform hebben we samen met het data-analyse bedrijf ENTIS een methode ontwikkeld om met behulp van kunstmatige intelligentie het SDG-gehalte te bepalen van alle bedrijven waarin we via aandelen of obligaties kunnen beleggen. Een belegging telt pas volledig mee wanneer minimaal 50% van de omzet wordt behaald uit oplossingen (volgens de taxonomie). Beleggingen in bedrijven die minimaal 10% van hun omzet halen uit duurzame producten of diensten tellen voor de helft mee.

2. Gemeten SDG-impact verdubbelen

Ten tweede willen we de gemeten impact van onze beleggingen op onze zeven focus SDG's tussen 2020 en 2025 verdubbelen. Onze zeven focus SDG's zijn de volgende:

Alleen door de tastbare impact van de beleggingen te meten kan hard gemaakt worden dat er daadwerkelijk positieve verbeteringen voor mens en milieu worden gegenereerd.

Dit doel proberen kunnen we bereiken door (de combinatie van) drie strategieën:

- (i) door meer te beleggen in de zeven focus SDG's;
- (ii) door meer in gesprek te gaan met de ondernemingen waarin we beleggen, en daardoor meer meetbare impact te genereren;
- (iii) door impactmeting te verdiepen en verbreden naar de zeven focus SDG's.

Om na te gaan of we dit doel bereiken, meten we de impact die onze beleggingen hebben op onze focus SDG's met behulp van de impact-indicatoren zoals die zijn voorgesteld door de [Working Group on SDG impact measurement of the DNB-facilitated Sustainable Finance Platform](#). Indicatoren die we gebruiken zijn onder meer: tonnen aan vermeden CO₂-uitstoot, hoeveelheid waterbesparing, et cetera. De benodigde gegevens komen onder andere uit bedrijfsrapportages en omzet-naar-impact modellen. Een volledig overzicht van de indicatoren is opgenomen op de website van de Working Group.

3. Verlaging van CO₂-voetafdruk

Tot slot willen we de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen tussen 2020 en 2025 met 30% verlagen. Deze doelstelling sluit aan bij de richtlijnen in de zogenaamde [Climate Transition Benchmark](#).

We laten door onze vermogensbeheerder de CO₂-voetafdruk van de meest CO₂-intensieve bedrijven in de drie sectoren met de hoogste CO₂-uitstoot: energie, nutsbedrijven en materialen (onder andere chemie, staal, cement en mijnbouw) berekenen. Dit zijn in totaal ruim 200 bedrijven die relatief veel CO₂ uitstoten per dollar omzet. Daarvoor gebruiken zij verschillende bronnen voor de berekening van CO₂-uitstoot, zoals Trucost voor beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerd vastgoed en obligaties, de GRESB vragenlijsten voor privaat vastgoed en infrastructuur, of de vragenlijsten van ons private equity team aan externe managers (GPs) voor uitstoot data van portfolio ondernemingen. Per onderneming proberen wij de zogenaamde 'Scope 1' en 'Scope 2' emissies van ondernemingen te achterhalen. Bij Scope 1 emissies gaat het om de directe CO₂-uitstoot: de CO₂-uitstoot die de onderneming zelf, intern veroorzaakt (bijvoorbeeld bij haar productieactiviteiten). Bij Scope 2 emissies gaat het om indirecte CO₂-uitstoot: de CO₂ die wordt uitgestoten doordat een onderneming elektriciteit en warmte verbruikt (die wordt opgewekt door een andere partij, bijvoorbeeld een elektriciteitscentrale).

De ondernemingen die de meeste CO₂ uitstoten per dollar bedrijfsomzet verwijderen we geleidelijk uit de index. Het vrijgekomen indexgewicht herbeleggen we sectorneutraal in CO₂-efficiëntere bedrijven in deze drie sectoren: bedrijven die per dollar omzet minder CO₂ uitstoten. Alleen als ondernemingen een sterke verbetering van de CO₂-voetafdruk laten zien, kan verdere verlaging van het aandelenbelang worden voorkomen.

Voor de fondsen en/of mandaten waarin wij beleggen die ecologische of sociale kenmerken promoten in de zin van de SFDR, geeft onze vermogensbeheerder een uitvoerige beschrijving

van de gebruikte methoden. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van onze vermogensbeheerder: <https://www.pggm.nl/onze-diensten/compliance/>.

10. Meer informatie over ons beleid en rapportages

PFZW en haar vermogensbeheerder PGGM Vermogensbeheer hechten grote waarde aan heldere rapportages en transparantie over ons beleid, activiteiten en behaalde resultaten op het gebied van verantwoord beleggen. Download hier [onze](#) rapportages en beleidsdocumenten.